

Barbora Vlčková (Bc)

Pohádkové motivy v epice 2. poloviny 19. století

Posudek vedoucí práce: doc. PhDr. H. Šmahelová, CSc.

1. září 2011

Bakalářská práce Barbory Vlčkové je zaměřena k jednomu zdánlivě okrajovému rysu básnické epiky druhé poloviny 19. století – k jejímu vztahu k pohádce, který reprezentují skladby dvou vybraných autorů. Rozbory díla **Adolfa Heyduka** (*Dědův odkaz*) a **Julia Zeyera** (*Vyšehrad*) jsou však koncipovány tak, aby umožnily postihnout širší kontext faktorů, jež utvářely podobu české literatury této doby: konkrétně jde na jedné straně o proměnu vztahů k lidové slovesnosti, k níž se upínala obrozenská literatura, na straně druhé potom o rozvíjení imaginativního potenciálu pohádky v poetice uvedených autorů, jako představitelů dvou návazných generací české literatury 19. století.

Tomuto dvojímu zacílení odpovídá také struktura výkladu. Úvodní část je věnována počátkům tzv. literarizace pohádky a historickému kontextu vztahu k folkloru vůbec. Zde se B. Vlčková opřela o literárněhistorické výklady (Vodička, Pohorský, Tille) a v poučené kompilaci vytvořila přehledné zázemí pro další – interpretační - partie práce. Jako hlavní metodologické východisko využívá při tom Proppův model morfologie pohádky, s nímž však pracuje volně, tak, aby v epickém narativu básní postihla i to, co schéma funkčních vztahů pohádky přesahuje. Sledováním právě této linie dochází k podstatnému rozšíření interpretačního horizontu: u Heyduka je to například pojetí přírody jako mýtické postavy a odkrytí vnitřní provázanosti přírodního mýtu s obrozenskou mytologizací, podle níž je v poezii a hudbě lidu zdroj básnického génia národa; podobně je tomu u Zeyera, kde se autorka s pomocí zmíněného naratologického klíče dostává při interpretaci úvodní sklady cyklu (*Libuše*) k složitější síti symbolů, které odkazují k Zeyerově novodobé – personalizované – mytologizaci „ztracených“ počátků národního společenství. Závěrečná kapitola patří shrnutí, v němž autorka rekapituluje závěry z předcházejících rozborů a zasazuje je do širšího historického kontextu (Erben, Němcová). Porovnáním shod a rozdílů ve funkci pohádkových motivů u Heyduka a Zeyera je zde – alespoň v náznaku - postižen také jeden z příznaků proměny literárního diskursu na konci 19. století. Z předložené práce je patrná velmi solidní literárněhistorická orientace, schopnost autorky poučeně a kreativně pracovat s odbornou literaturou a na dobré úrovni je též jazyk a styl výkladu.

Práci doporučuji k obhajobě s ohodnocením výborně.